

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica šte. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inzerate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIII.

Celovec, 17. oktobra 1914.

Št. 49.

Rumunski kralj Karol I. — umrl.

Pretresljiva vest prihaja iz Rumunije. Osiveli kralj rumunski Karol I. je nenadoma umrl. Tako je 10. t. m. poročal brzovav iz Bukarešta. Za vsako državo pomeni smrt njenega vladarja več ali manj udarec; dvakrat hud udarec za Rumunijo je smrt njenega modrega kralja v najhujšem času, ko divja po svetu krvava vojska in je moder vladar, kakor je bil Karol I., neprecenljive vrednosti.

Karol I. je imel mnogo izkušenj in zato se ni dal preslepiti od ruskih in angleških glasov, ki so ga vabili v zvezo proti Avstro-Ogrski. Za tako zvezo je bil prepošten in — premoder. Iz lastne izkušnje je vedel, koliko je verjeti ruskim obljubam in kakšna da je ruska hvaležnost.

Ko se je l. 1877. Rusija vojskovala zoper Turčijo, je ruski armadi pri Plevni hudo predlo. Turška armada pod poveljstvom Osman paše je pred turško trdnjavo in južno od prelaza Šipka Ruse pobila. Rusi so poklicali na pomoč rumunskega kralja, tedaj še rumunskega kneza, ki je prihitel s svojo armado Rusom na pomoč, prevzel vrhovno poveljstvo nad rusko-rumunsko armado in premagal Turke.

V zahvalo zato so naslednje leto ruske čete poplavile Rumunijo, in Rumunija je morala odstopiti še Besarabijo, dobila pa je zato le en del Dobruže.

Rumunski narod je dolžan svojemu mrtvemu kralju veliko. Kralj Karol I. je bil prvi veliki vojskovodja in državnik Rumunije in je ustvaril sedanjo moderno in močno Rumunijo.

Glasovi, ki prihajajo iz Rumunije, dajejo upanje, da bo Karolov naslednik zasledoval isto politiko, kakor njegov prednik, ker je bila iskrena želja rajnega kralja. Rumunski narod je pa tudi na tako kulturno visoki stopnji, da smemo pričakovati, da ne bo omadeževal spomina na svojega velikega in slavnega vladarja.

× × ×

Karol I., Eitel Friderik Cefirin, kralj rumunski, je bil rojen 20. aprila l. 1839. v Sigmaringenu kot drugi sin kneza Karola Antona Hohenzollernskega in je vstopil leta 1857. v prusko armado. Študiral je na vseučilišču v Bonnu, je potem napravil daljša potovanja in se je udeležil pozneje vojne proti Dancem leta 1864. Bil je ritmojster v 2. gardnem dragonskem polku, ko so mu Rumuni ponudili rumunsko knežjo krono. Meseca aprila leta 1866. je bil izvoljen za dednega rumunskega kneza. Dne 22. majnika istega leta je prisegel v Bukarešt in dne 12. julija je prisegel na ustavo. Prvo desetletje njegovega kneževanja je bilo zelo težavno, ker se je moral boriti proti notranjim nemirom v svoji državi. Nato je sledila rusko-turška vojna, v kateri so rumunske čete hrabro sodelovale. Pri Plevni, kjer so rumunske čete odločile zmago nad Osmanom pašo, je imel kralj Karol vrhovno poveljništvo nad združenimi rumunskimi in ruskimi oblegovalnimi četami. Karol, do tedaj samo knez rumunski, je takoj v začetku vojne proglasil samostojnost Rumunske. Berolinski kongres je potrdil ta ukrep in 26. marca leta 1881. je bila Rumunska povišana v kraljevino.

Kralj Karol se je leta 1869. poročil z Elizabeto, princezino Wiedsko, ki je znana

v pisateljskem svetu pod imenom Carmen Sylva. Iz tega zakona se je porodila samo ena hčerka, ki pa je umrla. Ker ni imel kralj Karol lastnih potomcev, je poskrbel za to, da je bil za prestolonaslednika določen njegov netjak princ Ferdinand, drugi sin kraljevega starejšega brata kneza Leopolda Hohenzollernskega. Prestolonaslednik se je leta 1893. poročil z Marijo, najstarejšo hčerjo vojvode Edinburškega. Najstarejši potomec iz tega zakona, princ Karol, je sedaj po svojem očetu, ki si položi kraljevo krono na glavo v 59. letu svoje starosti (rojen 24. avgusta 1855. l.), podedoval prestolonasledništvo.

Smrt je nastopila nenadoma.

Bukarešt, 10. oktobra. (Kor. urad.) Vest o kraljevi smrti je napravila v vseh krogih glavnega mesta tem večji vtisk, ker je bilo zdravstveno stanje kraljevo še sinoči boljše, nego prejšnje dni. Poslabšanje kraljevega stanja je nastopilo davi tako hitro, da je telesni zdravnik Mamulea proti pol 7. uri zjutraj mogel ugotoviti le, da je nastopila smrt vsled srčne kapi.

Avstrijsko poslaništvo je dvignilo zastavo na pol droga.

Vtisk v Bukareštu.

Bukarešt, 10. oktobra. (Kor. urad.) Vest o smrti kralja Karola, o kateri so izvedeli široki sloji prebivalstva po posebnih izdajah časopisja, je povsod napravila pretresujoč vtisk. Javna in zasebna poslopja so izobesila žalne zastave.

»Universul« piše: Kakor strela nas je zadela vest o smrti ljubljene kralja. Danes, ko se je vse naše upanje obračalo k

Podlistek.

Obisk.

Spisal Jos. Stariha.

»Kaj pa vi tukaj, Gozdnik?«

Stari mož se je začudeno, skoro prestrašeno ozrl. Kdo neki ga pozna v daljnem tujem mestu? Svoje drobne živahne oči je uprl v neznanca in ga zvedavo motril.

»Ježeš, ježeš, ali vidim prav? Ali niste Hrastar, gospod Hrastar?« je naposled viknil veselo.

»Zadeli ste, Gozdnik.«

»Za božjo voljo, kaj pa delate tukaj?«

»Že nad leto dni bivam v tem mestu, Gozdnik. Zato ni nič čudnega, ako trčiva skupaj. Toda, da ste vi tukaj, je nekaj čudnega. Stavim, da niste bili še nikdar proti tej strani. Kaj vas je torej prineslo?«

Gozdnik je stal ves sključen pred nekdanjim učiteljem svojih sinov. Videti je bilo, da niso samo leta, ki ga tlačijo k tlom, ampak da se je vrhu let nakopičilo še marsikaj drugega, da se je teža podvojila.

»Kakor nalašč ste prišli, gospod Hrastar,« je govoril starec tišje in skoro boječe. »Nikjer se ne spoznam v mestu, ugenili ste, da nisem bil še nikdar tukaj. Že je enajst ura, a jaz že od ranega jutra izprašujem ljudi, kje je nadomestna bolnišnica šte. 2, pa nobeden me ne razume ali pa noče razumeti. Vsak me gleda debelo, marsikdo se pa še ob mene obregne, ker ne znam nemški. Sam Bog vas je torej poslal.«

»Čas imam, Gozdnik, zato grem kar z vami in vam pokažem. Toda koga iščete? Treba je, da vprašamo v pisarni v pritličju.«

Starec je izvlekel iz jopiča zmečkano vojno dopisnico in jo ponudil Hrastarju.

Z nerodnimi črkami je bilo tam napisano:

»Dragi oče in mati! Ranjen ležim v C. v nadomestni bolnišnici šte. 2 in bi rad videl, če me pridete obiskat. Vaš sin Janez. Na roki sem ranjen.«

Hrastar je naglo prečital ter dejal:

»Pojdite z menoj, ako je res tukaj, ga kmalu najdeva.«

Starcu se je zasvetilo oko in trdneje je prijel za svojo palico. Pod pazduho je stiskal precej obsežen sveženj. Noge ga niso hotele prenašati, zato sta stopala počasi po mestnih ulicah.

»Kateri sin je to?« je vprašal Hrastar. »Starejši ali mlajši, ne spominjam se natančno imen.«

»Starejši, gospod. Mlajši je tudi pri vojaki, pa dozdej še ni bil v ognju. Še vedno je v Gorici.«

»Hudo vam je bilo, ko ste morali oba oddati.«

»Hudo, gospod. Hiša je prazna, vse kakor bi bilo pogorelo. Midva z materjo sva stara in nadležna, komaj se nama ljubi še živeti, a dekleta si skoraj ne upajo govoriti, kaj šele, da bi tuintam zapele, kakor se je to godilo v prejšnjih časih. Vse je izumrlo, gospod Hrastar. Še sultanu pred hišo se ne ljubi več lajati.«

»Ali ni bil Janez že oženjen?«

»Ne še. Prihodnji predpust sem mu mislil izročiti gospodarstvo. Pa Bog ve sedaj, kako še pride.«

Naenkrat se je starec ustavil in zamislil. Njegovo oko je obtičalo na tlaku kakor bi nečesa iskalo, palica se je začela tresti v njegovi desnici.

»Nekaj vas je naenkrat oplašilo,« je dejal Hrastar in se ustavil poleg njega.

Starec je dvignil oko proti njemu, bilo je kalno in nemirno.

»Nenadoma mi je zopet šinila nelep misel v možgane,« je dejal skoro trudno. »Ves čas, odkar sem dobil Janezevo dopisnico, me nadleguje. Nadlegovala me je pred sinočnim v sanjah, nisem se je mogel potem otresti vso pot, niti nocoj v vlaku, ki je tako počasi vozil od postaje do postaje. Moj Bog, moj Bog!«

»Ne pomaga, ako se razburjate brez potrebe,« je tolažil Hrastar.

»Ali niste ničesar zapazili, ko ste čitali njegovo dopisnico,« je vprašal starec in stopil počasi dalje.

»Pač. Da je silno kratka. Pa saj mnogo se itak ne sme pisati, le najpotrebnejše.«

»To vem, pa še nekaj je.«

»Da ni natančno zapisal, kako je ranjen, težko ali lahko.«

»To je, to je,« je viknil Gozdnik. »Lahko bi bil napisal, mirnejša bi bila moja duša, marsikaj bi ji bilo prizanešeno. Ali ni mogoče, da je ob roko? Pomislite!«

Zopet se je ustavil in strmel v Hrastarja.

»To bi bilo grozno, pomislite, grozno! Kaj naj bi počel potem doma, kako naj bi delal. Brez roke.«

njemu, je iztrgala kruta usoda voditelja moderne Rumunske iz naše srede.

Ministri so se sestali danes zjutraj k ministrskemu svetu in so nato odpotovali v Sinajo.

Vtisk smrti kralja Karola na Dunaju in v Budimpešti.

Dunaj, 10. oktobra. (Kor. urad.) »Wiener Abendpost« piše: Iz Bukarešta nam je dospela pretresujoča žalostna vest, da je umrl danes zjutraj rumunski kralj Karol. Sredi svetovnozdgodovinskih dogodkov je bil odpoklican vladar, ki je skoraj pol stoletja modro, vdano in z največjim uspehom vodil usodo svoje države. Kralj Karol je štel med najznamenitejšimi vladarji našega časa. Neumorno skrben, delaven vladar, znamenit vojskovodja, dalekoviden državnik: kot tak je v 48 letih svojega vladanja vodil Rumunsko od uspeha do uspeha. Dežela se je pod njim mogočno razvila v kulturnem pogledu in dosegla ponoven napredek v gospodarskem življenju, ljudski naobrazbi in na polju vojaštva. Žalosti rumunskega naroda, ki je izgubil modrega in velikega vladarja, boli visokodušne soproge pokojnikov, kraljice Elizabete, in vse kraljeve hiše se priključujejo globoko ginjene vse prijateljske dinastije in vsi prijateljski narodi. Nikjer se ne občuti ta žalost bolj nego v avstro-ogrski monarhiji, katere vzvišeni vladar obžaluje smrt dolgoletnega, zvestega prijatelja in v katere mejah je bil sedaj blago zasnuli visoki gospod čisto pozdravljen kot veledobrodošel in velečislani gost.

Budimpešta, 10. oktobra. (Kor. ur.) Vse časopise izraža globoko žalost na smrti kralja Karola. »Pester Lloyd« pravi: Tolažljivo vpliva v očigled težke izgube misel, da njegovo življensko delo preživi kralja Karola.

Z bojišč.

ZMAGONOSNI BOJI PROTI RUSOM.

Dunaj, 12. oktobra. (Kor. ur.) Uradno se razglša dne 12. oktobra opoldne: Naša ofenziva je ob mnogih, za naše čete vseskozi zmagovitih bojih dosegla San. Otetev trdnjave Przemysl je izvršena. Na severu in jugu trdnjave napadamo ostanke sovražne obkoljevalne armade. Jaroslav in Ležajsk sta v naši posesti. Od Sieniawe se umika močen sovražnik. Na vzhodu Chyrowega tudi napreduje naš napad. Na Ruskem Poljskem so bili odbiti vsi poizkusi močnih ruskih sil, da bi prekoračile Vislo iz Ivangoroda in južno od Ivangoroda. — Namestnik načelnika generalnega štaba: Höfer, generalmajor.

»Morda ni tako hudo,« je tolažil Hrastar.

»Ako bi ne bilo, bi bil pisal drugače,« je vztrajal starec. »Kaj naj dela brez roke? Vas vprašan?«

»Ne razburjajte se. Kmalu boste videli, da je vaš strah nepotreben,« je zopet tolažil Hrastar.

Starec je molče stopal dalje poleg Hrastarja in kimal z glavo. Na oglu se je zopet ustavil in njegova roka je stisnila palico še tesneje, kakor bi jo hotela zdrobiti.

»Bolje bi bilo, da je umrl, ako ima biti brez roke.«

Hrastarju je postajalo tesno, starec se mu je smilil. Prijel ga je pod pazduho in ga peljal dalje kakor otroka.

»Tam je bolnišnica,« je dejal čez nekoliko hipov Hrastar, kažoč na veliko svetlo poslopje na samotnem trgu.

Starec je divgnil oči in se stresel. Nehoté se mu je noga zopet ustavila.

»Pogum, Gozdnik. Nič ne bo hudega,« ga je vzpodbujal Hrastar. »Razveselil se vas bo sin, vaš prihod bo pospešil njegovo ozdravljenje.«

Toda Gozdnik se ni premaknil. Njegovo oko je blodilo nekam v daljavo, kakor bi iskalo nečesa v davno minulih časih.

»Kako že pravi sveto pismo?« je izpregovoril čez dolgo kakor samemu sebi. »Greh staršev se bodo maščevali nad otroci do — «

Njegov glas je zamrl kakor bi vtonil nekje za goro. Hrastarja je zazebló po udih, dasi je stalo solnce visoko na nebu in grelo kakor poleti.

NEMŠKI LISTI O OSVOBODITVI PRZEMYSLA.

Berolin, 12. oktobra. (Kor. ur.) List »Lokalanzeiger« piše glede osvoboditve Przemysla: K spominskemu zavzetju Antwerpna ni bila neprijetna čestitka, katero nam je poslala avstro-ogrška armada v obliki objave, da je obleganje Przemysla dvignjeno in o splošnem umikanju Rusov.

»Kreuzzeitung« piše: Posadki v Przemyslu je treba čestitati iz vsega srca, da je vzdržala tako vztrajno ruski napad.

× × ×

NEMŠKI LETALCI VRGLI NAD PARIZOM 20 BOMB.

Pariz, 11. oktobra. (Kor. urad.) Dva nemška letalca sta letala danes nad Parizom in vrгла 20 bomb. Tri osebe so bile ubite in 14 ranjenih. Ena bomba je priletela na streho cerkve Notre-Dame, ne da bi eksplodirala, druga pa na sosedni trg. Francoški letalci so se dvignili, da zasledujejo nemške.

× × ×

NOVI ITALIJANSKI VOJNI MINISTER.

Rim, 11. oktobra. (Kor. urad.) Kralj je sprejel odstop vojnega ministra Grandija ter mu imenoval naslednikom generalnega majorja Zepellija.

× × ×

RUSKO ČRNOMORSKO BRODOVJE.

Bukarešt, 10. oktobra. (Kor. urad.) Kakor poročajo listi, se je rusko brodovje, obstoječe iz osmih velikih in desetih majhnih enot, včeraj dopoldne pokazalo pri Konstanci. Brodovje je plulo proti jugu.

Bukarešt, 10. oktobra. (Kor. urad.) Rumunska pomorska parobrodna družba je ustavila promet Konstanca—Carigrad.

× × ×

NAPETOST MED RUSIJO IN TURČIJO.

London, 10. oktobra. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« poroča iz Peterburga, da je razmerje med Turčijo in Rusijo zelo napeto.

× × ×

ESSAD PAŠA VRHOVNI POVELJNIK ALBANIJE.

Spopadi med Epirci in Arnavti.

Atene, 11. oktobra. (Kor. ur.) »Agence d'Athenes« poroča: Essad paša, ki je bil imenovan za predsednika vlade in vrhovne-

ga poveljnika Albanije, je opozoril vlado avtonomnega Epira na dejstvo, da so avtonomisti provizorično zasedli Berat, in je prosil sodelovanje epirske vlade, da bi izostala taka gibanja v bodoče. Vatarassis, zunanji minister epirske vlade je naslovil potem na Essad pašo sledečo brzojavko: Odgovarjajoč na vašo brzojavko, mi je čast javiti vam, da je zaradi napada iz nasprotnega tabora v resnici oddelek Epirotov prekoračil mejno črto. Izdal se je Epirotom takoj ukaz, naj se vrnejo na svoje pozicije. Žal pa se je pretvoril nov napad Arnavtov one okolice, ki bi bil morda upravičen zaradi prepočasne izvršitve naših ukazov, v napad na nadležno prebivalstvo, in je dovel, kakor smo bili obveščeni tako daleč, da je bilo požgano mesto Berat in nekaj drugih krščanskih vasi. Ne dvomim, da boste kaznovali one, ki so krivi tega vandalstva, da preprečite represalije, ki bi bile nevarne za prijateljske sosednje odnose, ki jih želimo vzdržati. Poskrbeli smo vse potrebno, da epirotske čete, ki so se vrnile na svoje pozicije, ne bodo dale nikakega povoda za kak spor, in upamo, da izdaste tudi s svoje strani podobne ukaze.

× × ×

NEMŠKO POROČILO O POLOŽAJU NA BOJIŠČIH.

Berolin, 11. oktobra. (Kor. ur.) Veliki generalni štab razglša: Veliki glavni stan dne 11. oktobra zvečer: Zapadno od Lilla je naša konjenica porazila s težkimi izgubami neko francosko konjeniško divizijo, pri Hazenbroucku pa neko drugo francosko konjeniško divizijo. Boji v fronti na zapadu doslej niso donesli še nobene odločitve. O zmagovalnem plenu v Anverzi še ni mogoče poročati, ker še naravno nedostaja potrebnih podatkov. Tudi o številu ujetnikov in o prestopu angleških in belgijskih čet na Holandsko še ni mogoče izreči odločilne sodbe. — Na vzhodnem bojišču smo na severu dne 9. in 10. oktobra odbili vse napade prve in desete ruske armade na naše vzhodnopruske čete. Odbili smo tudi ruski obkoljevalni poizkus preko Schirwindta in pri tem ujeli 1000 Rusov. — Na južnem Poljskem so prve čete naših armad dospele do Visle pri Grojcu. Južno od Varšave smo ujeli 2000 Rusov od drugega sibirskega armadnega zbora. — Ruske uradne vesti o veliki ruski zmagi pri Avgustovu so izmišljene. Kako visoko se smejo ceniti ruske uradne vesti, kaže dejstvo, da Rusi o velikanskih svojih porazih pri Tannenburgu in Insterburgu sploh niso izdali nobenih uradnih poročil.

Gozdniku je takoj odleglo. »Ako mu ni hujšega kakor tem-le tukaj, tedaj bo dobro, hvala Bogu,« si je mislil in živahneje stopil poleg Hrastarja.

Vstopila sta v veliko svetlo sobano. Na sredi je bila dolga miza in na njej nebroj cvetic v lepih vazah. Vsakovrstnih. Kakor svatovska miza je izgledala. Ob stenah so bile vrste postelj, večinoma prazne. Samo v kotu sta bili dve postelji druga poleg druge, ki sta na njih ležala ranjenca.

»Kje je Janez Gozdnik?« je vprašal Hrastar damo z rdečim križem na beli podlagi.

Tačas se je že dvignil eden izmed ležečih ranjencev in hitel obema nasproti.

»Ravnokar sem bil nekoliko zaspal in o vas in o materi se mi je sanjalo,« je dejal očetu in mu podal zdravo roko.

»Torej ni hudega?« je vprašal oče.

»Kaj še, saj ne znajo streljati,« se je zasmel sin in pozdravil svojega nekdanjega učitelja.

Starcu je bleščalo oko kakor v mladosti. Potegnil je sveženj izpod pazduhe, stopil k Janezovi postelji ter začel razkladati po odeji njegovo vsebino. Prikazal se je velik hleb črnega kruha, hleb domačega sira in polovico kakor češnja rdeče gnjati.

»To sem ti prinesel, da se boš spomnil na nas,« je dejal starec in solza veselja je kanila na tla iz njegovih oči.

Janez se je zavrtel na peti. Bilo mu je, da bi zavriskal. Toda dejal je samo:

»Kmalu pojdemo nazaj, oče. Cesar nas potrebuje in slovenskih fantov še nikdar ni klical zastonj.«

BELGIJA PORAZENA.

Padec Antwerpna.

Berolin, 11. oktobra. (K. ur.) Wolf-fov urad javlja: Veliki glavni stan, dne 10. oktobra zvečer: Po 12dnevem obleganju je Anverza (Antwerpen) z vsemi fori prešla v naše roke. Dne 28. septembra je počil prvi strel proti utrdbam zunanje črte. Dne 1. oktobra smo zavzeli prvi for, dne 6. in 7. oktobra pa sta naša pehota in artiljerija premagali močni, večinoma 400 metrov široki sektor Nethe. Dne 7. oktobra smo v smislu haaške pogodbe naznanili, da bomo jeli obstreljevati mesto. Ker je poveljnik izjavil, da prevzame odgovornost za obstreljevanje, smo ob polnoči z dne 7. na 8. oktobra pričeli z obstreljevanjem mesta. Istočasno smo započeli tudi napad na notranjo utrdbeno črto. Že dne 9. oktobra zjutraj smo zavzeli dva fora notranje črte in dne 9. oktobra popoldne smo lahko brez resnega odpora zasedli mesto. Kakor domnevamo, zelo močna posadka se je spočetka zelo hrabro branila. Ker pa je končno čutila, da ni dorasla naskoku naše pehote in mornariške divizije, zlasti pa ne učinku naše oblegovalne artiljerije, je zbežala v popolnem neredu. Med posadko se je nahajala tudi nedavno tega tjakaj dospela angleška mornariška brigada. Po poročilih angleških časopisov bi naj bila tvorila hrbitišče obrambe. Zmedo med angleškimi in belgijskimi četami označuje dejstvo, da smo se morali glede predaje pogajati z županom, ker ni bilo mogoče najti vojaške oblasti. Izvršeno predajo je dne 10. oktobra potrdil štabni načelnik dosedanje vlade v Anverzi. Zadnje še ne predane fore so naše čete zasedle. Števila ujetnikov še ni mogoče pregledati. Mnogo belgijskih in angleških vojakov je pobegnilo na Holandsko, kjer bodo internirani. Uplenili smo ogromne zaloge vsake vrste.

Zadnja belgijska trdnjava, Anverza, ki je veljala za »nezavzetno«, je premagana. Naše čete so izvršile izreden čin, ki ga je Njegovo Veličanstvo cesar nagradil s tem, da je njih poveljniku generalu pehote pl. Haeselerju podelil red »pour le merite«.

O bombardiranju Antwerpna.

Berolin, 12. oktobra. (Kor. ur.) Vojni poročevalec »Berliner Tageblatt« je zasledoval iz Bruslja boj za Antwerpen. Dne 7. t. m. piše: Razločno je bilo čuti zamolkli grom, ki je bil tako močan, da se je čutilo kako so se tla nalahno tresla. Zvečer sem sedel v družbi s poveljnikom baterije, čigar topovi so razstrelili utrdbe St. Catherina. Sedaj so imeli en dan počitka. Poveljnik baterije je prišel v Bruselj in je govoril besede največje pohvale o vnemi in resnosti, s katero so njegovi ljudje cele dneve obstreljevali sovražne pozicije.

London, 11. oktobra. (Kor. urad.) V nekem razglasu admiralitete stoji: Na prošnjo belgijske vlade so bile zadnji teden odposlane mornariške čete, da bi pomagale braniti Antwerpen. Bila je ena brigada mornarjev, dve brigadi matrozov in malo število težkih ladijskih topov. Mornarična brigada je branila Nethe-črto uspešno do 5. t. m. V torek zvečer so bili Belgijci na desnem krilu in pa naši mornarji prisiljeni, da so se jeli umikati. Obramba se je omejila na notranje utrdbe. Tako je bilo sovražniku omogočeno, da je postavil svoje baterije in začel obstreljevati mesto. Angleži niso od 8000 mož zgubili več kot 300 vojakov, ker so bili v jarkih dobro zaščiteni. Obramba bi se bila raztegnila lahko na dalj časa, vendar pa ne tako dolgo, da bi lahko prišlo ojačenje. V četrtek je začel sovražnik zelo pritiskati na zvezno črto pri Lokerenu. Vsled premoči so bili Belgijci vedno potisnjeni nazaj. Pod takimi okoliščinami sta sklenila belgijski in angleški poveljnik izprazniti mesto. Angleži so se ponudili, da hočejo kriti umikanje. General de Guisse pa je želel, da marširajo pred zadnjo belgijsko divizijo. Po dolgem nočnem notu v St. Gillen sta od treh brigad dospeli dve v Ostende. Največji del brigade matrozov je bil od Nemcev severno od Lokerena odrezan. Moštvo je doseglo holandsko mejo pri Hustu, kjer je odložilo orožje. Oklopi in težki mornarični topovi so se spravili vsi v Ostende.

Razno iz vojne.

FRANCOSKA SODBA O NAŠIH MOTORNIH BATERIJAH.

Vsa nemška armada hvali soglasno avstro-ogrske motorne baterije. Vojni poročevalci vseh berlinskih listov opisujejo z začudenjem gigantske učinke, ki so jih napravile naše granate na nezavzetnih belgijskih in francoskih trdnjavah in utrdbah. Najmočnejše trdnjave so jim po 48urnem obstreljevanju podlegle.

V listu »Nationalzeitung« opisuje vojni dopisnik bitko motornih baterij proti Givetu, ki je padel po treh dneh. V okope in trdnjavske zidove so bile napravljene take luknje, da bi se lahko peljal skozi nje poln, s pohištvom naložen voz. Dvigalni most je granata odtrgala. Neki čuvajnici je granata odnesla streho in zadnji del stavbe več metrov daleč proč.

Posebno pomenljivo je to, kar v tem pogledu pripovedujejo francoski zdravniki, ki so ostali pri ranjencih. Pravijo, da so Francozi pričakovali nemški napad vedno od vzhodne strani, proti kateri so bile trdnjave posebno močno armirane. Obratno pa so streljale avstrijske motorne baterije, ki so tukaj prvič pokazale svojo peklenko, pozneje pri Maubeaugu preizkušeno moč, iz onostranskega brega Moze, od zapadne strani, in sicer iz take daljave, da trdnjave, ki so izborno pripravljene za bitko bolj iz bližine, niti misliti niso mogle na to, da bi s svojimi velikimi šibkejšimi topovi mogle prizadeti sovražniku kako škodo. Povrh vsega tega pa so nemško-avstrijski zavezniki streljali z uničujočo gotovostjo. Neki francoski sanitetni vojak, ki je sam doživel padec Giveta, pripoveduje, da so Nemci in Avstrijci vsega vkup izstrelili 105 granat, od katerih jih je zadelo 96. Učinke strelcev, ki so zadeli, si lahko predočujemo, če pomislimo, da so na nekem mestu, kamor je padla granata, obleganci v duplino, provzročeno po granati, položili k večnemu počitku štiri vojake in povrh ravno tam zagrebli še enega ubitega konja.

× × ×

Konj v vojni službi.

Ko je kdo gledal po ulicah krdela konj, se mu je zdelo čudno, koliko teh živali jemljejo v vojne svrhe. Vsak lastnik konja je moral prepustiti žival vojnemu erarju in prišli so možje, zmerili, pregledali in odgnali konja tja med stotine drugih. Videli pa bomo, da niso tega delali zastonj. Vitka, stasita in umna žival konj je bitje, kateremu ni odrekati priznanja do sodelovanja s človekom. Plemenite vrline, razviti čut, gibčnost in poslušnost do gospodarja so usposobile konja za skupno delo. Na povele zadrvi v dir in nese, dirja celo v pogubo in za grivo se skriva jezdec pred sovražnim naletom svinca. Pade — a jezdec lahko živ zbeži smrtni usodi. — Uvajale so se tudi druge živali, ki bi bile porabne za vojno skupno s človekom in ga branile pred silnostjo boja. A za vojno so ostale tekom štirinapetdesetletne vojne zgodovine skoraj na istem stališču. Hanibal je leta 202 pred Kr. s sloni prepadil rimljanske čete. Ti služijo tudi kakor tovrstne moči v angleški kolonij-ski armadi. Napoleon Bonaparte je vpeljal za Egipt francoski dromedarski regiment. Ta se je svoječasno tudi dobro obnesel. Golobi so mnogo služili kakor nosilci pisem in poročil v vojni; nizozemski vojak je nosil s seboj telečnjak z dvojico golobov. Nadomestiti so jih hoteli z lastavicami, češ, te hitreje lete in se lažje ubranijo napadov roparic; a lastavičina svojstva niso bila primerna tem potrebam. V južnozahodni Afriki so se pojavili jezdec na volovih, ki so pa morali ostati pozneje bolj za tovrstno službo.

Križem se je uporabljalo čimveč živali za vojno službo, a večina teh so radi neokretnosti in naravne nesposobnosti podlegle zahtevanim potrebam. Večjega pomena so ostali psi, ki jih uvajajo skoraj v vse države kot nosilce poročil. Zvest in dosleden bojevnikov sodelovalec pa je ostal le konj. Ohranil je vse sposobnosti, da spremlja človeka na vsako pot; prilagodil se je vsem vremenskim izpremembam, navadil se je stradati, trpeti in umirati v družbi s človekom; bil je edina neposredna pomoč bojujočega jezdecu ali pa za armadno prometno

službo. Razen stalnih konjeniških divizij, vidimo jahati konja poveljnike pri infanterijah. Poraben je za vprego topničarskih vozov in za strojne puške; za prevoz težkega vojnega strelnega orožja, ki se rabi le za utrdbe in gradove rabijo konja. Vleče armadne potrebščine, mostovni, telegrafični, železniški in zrakoplovni material in za olajšavo pešcev v daljših marših tudi njihovo prtljago. V kolikor se opušča druge tovrstne živali, se intenzivno uvaja motorno silo avtomobilov in strojev, ki vrše službo gotovo, hitreje in z večjo silo. Le konj je neobhodno potreben, kajti njihova veljava zavzema vedno večji krog. Tekmec mu je le mezeg, ki ga more nadomeščati kot nosilec cevi, vozov in municije po gorovju. Najčastnejša uloga konja pa leži v naskoku, kjer besno steče v boj proti golemu orožju sovražnika, da ga prepodi. Ravnotako pa obleži konj ves krvav in ranjen na kupu žrtev poleg svojega junaka, dokler ga ne reši smrt.

Glasovi o naših junakih.

Junaški koroški polk. Cesar je odlikoval poveljnika domačega domobranskega polka št. 4., polkovnika Friderika Eckhardt pl. Eckhardtsburg z redom železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo. Domobranski polk št. 4. se je junaško boril, zlasti pri Przemyslanyju. Da bi svoj polk v težkih bojih 29. in 30. avgusta kljub toči šrapnelov vzpodbujal k vztrajnosti, je polkovnik Eckhardt opetovano zapustil kritje in med točo krogel nekrit navduševal svoje moštvo. S tem je dal svojemu polku krasen zgled. Pri 4. domobranskem polku niso samo naši koroški vojaki, ampak so v obilnem številu tudi Slovenci iz drugih dežel.

Smrt slovenskega častnika. Na severnem bojišču je padel poročnik pri lovskem bataljonu št. 10 Rihard Bežek. Njegova mati gospa Ivanka Bežkova v Ljubljani je dobila od enega izmed pokojnikovih tovarišev to-le pismo:

»Neizmerno ožaloščen Vam moram, milostljiva gospa, sporočiti tužno vest, da je Vaš ljubi, dobri sin Rihard žrtvoval svoje življenje za domovino. Ako bo Vam tudi težka takšna žrtve za cesarja in dom, vendar bo Vaša bolest lajšalo prepričanje, da je Rihard kot hraber častnik izgubil življenje na polju časti. Verjemite mi gospa, da vsak častnik rad žrtvuje svoje življenje za ljubljeno domovino.

Rihard je padel v nekem boju dne 8. septembra. Svinčenka ga je zadela v srce in smrt je takoj nastopila.

Po izpovedi moštva njegovega voja je bil Rihard najprvo lahko ranjen na roki. Dal si je roko po zdravniku obvezati. Dasi je bil ranjen, vendar se je vrnil v bojno črto. Toda že na potu mu je žal krogla prestrigla nit življenja.

Osebnost sem dal Riharda prepeljati z bojišča in ga pokopati na lepem prostoru.

Kraja, kjer je Rihard pokopan, Vam, milostljiva gospa, ne morem sedaj povedati, ker tega ne dovoli cenzura.

Po končani vojni bom Vam povedal, kje se nahaja Rihardova gomila, ako pa ne bom več živ, bo to storilo poveljništvo mojega bataljona.

Milostljiva gospa! Iskreno Vas prosim, da premagate bolest in hrabro prenašate voljo božjo. Rihard je bil moj ljub in zvest prijatelj, pogrešam ga z veliko tugo.

Prilagam pismo, ki mi ga je izročil Rihard s prošnjo, naj ga Vam pošljem po njegovi smrti...

Sprejmite gospa, moje iskreno sožalje in mnogo srčnih pozdravov, Marić poročnik.

To pismo, pisano s svinčnikom in brez datuma, se glasi tako-le:

»Draga mama! Kakor vse kaže, pride v najkrajšem času do krvavega boja. Šlo se bo na življenje in smrt, za zmago domovine.

Moja usoda je že odločena. Kot častnik sem v prvi vrsti poklican služiti domovini in dajati dober zgled moštvo, zakaj v častnika upira vsak vojak svoje oči, ne misli nič, dela in izvrši slepo, kar se mu zapove... Jutri je naš odločilni dan; jutri pokažemo, da znamo ali premagati sovražnika, ali pa umreti za domovino na polju časti. V prvem slučaju se vidimo zdravi, v drugem pa ne žaluj po meni, ampak bodi po-

nosna, da je Tvoj sin kot častnik padel za domovino, hrabro se boreč. To naj bo Tvoj ponos! Po končani vojni naj kupi brat Etbin veliko detaljno knjigo o vojni in naj jo študira. Kje in kdaj sem padel, se bo že izvedelo... Od svoje izvoljenke sem se tudi poslovil. Zadnje pozdrave in poljube na Tebe in Etbina Te ljubeči sin R i h a r d.«

87. polk v boju. Vojni korespondenti poročajo o naslednji epizodi iz bojev spodnještajerskega polka št. 87. Polk se je z veliko bravuro boril za brdo Mogila (kakih 25 km vzhodno od Lvova). Oddelek strojnih pušk je bil nameščen na železniškem nasipu, odkoder je z velikim učinkom obstreljeval sovražne pozicije. Naenkrat mu padejo Rusi v bok. Nastane zmešnjava. »Vormajster« in merilec distanc pri prvi mitraljezi sta mrta. Tu priskoči nadporočnik Ferdinand Praprotnik, vsede se mirno k strojni puški, obrne jo proti novemu cilju — in strelja, strelja brez prenehanja, cele ure. Sovražnik obsiplje oddelek za strojne puške z naravnost peklenskimi ognjem, mnogi padejo, toda kar jih ostane živih, ti vztrajajo in se ne umaknejo, dokler ne pride povelje. Ta vztrajnost je poleg naravnost drzne pogumnosti najlepša lastnost večine naših polkov, med katerimi zavzema baš celjski regiment eno najodličnejših mest.

O slovenskih junakih. Iz zasebnega pisma gospoda stotnika V i d m a r j a posnema »Slov. Narod« naslednje podatke o naših slovenskih fantih: »Deležen sem bil danes redke slavnosti. Vedeti moraš, da je naš polk pri Rusih dobro znan. Imenujejo ga »polk s kratkimi hlačami in perjem za kopo« ter se ga vsled dobrega streljanja zelo boje. To je pripovedoval ranjen ruski podpolkovnik v Lvovu. Tudi našo brigado poznajo le po imenu »brigada Schmidt«. Mladi naš polk si je začel svojo zgodovino v krvavem boju nad Wysniowczykom dne 26. avgusta pisati. Kakor sploh pri nas Slovinci, tako tudi pri tem najmlajšem polku alpincev začetek ni bil slab. Vrskaje so šli naši fantje naprej, mnogi v gotovo smrt. Velika premoč je bila naposled vzrok, da smo se umaknili. Od tedaj skoro ni pretekel dan brez boja. Z občudovanja vredno vztrajnostjo so naši fantje prenašali boje in napore, glad in žejo. Upanja so najboljša. Upoštevajoč hrabre čine posameznikov, odlikoval je... v cesarjevemu imenu 36 vojakov našega polka z zlatimi in srebrnimi kolajnami, med temi tudi korporal-pionirja Alojzija Ješelnika. Pomembno je to, ker je ravno naš polk v celi diviziji bil prvi odlikovan. Po jedrnatem nagovoru pripel je... kolajne na prsa vrlih naših fantov. Druga serija odlikovanja pride v nekoliko dneh. Vsako odlikovanje je zasluženost z izredno hrabrostjo, z brezprimerno neustrašenostjo in požrtvovalnostjo.

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1914. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar:

1. Koledar za leto 1915.
2. Mesija, 1. zvezek.
3. Mladim srcem, 2. zvezek.
4. Zgodovina slovenskega naroda, 4. zvezek.
5. Slovenske Večernice, 68. zvezek.
6. Duhovni boj.

Družba se bo potrudila, da prejmejo častiti udje knjige kolikor mogoče hitro.

Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu:

1. Krška škofija.
2. Razni kraji.
3. Goriška nadškofija.
4. Tržaško-koprška škofija.
5. Lavantinska škofija.
6. Ljubljanska škofija.

Vsak družbenik naj prejme svoje knjige v tisti župniji, v kateri se je vpisal.

Na poznejše izpremembe stanovanjske se pri tolikem številu družbenikov ni moglo ozirati.

Cenjene gospode p o v e r j e n i k e n u j n o prosimo, naj po prejemu »aviza« pošljejo takoj po knjige na železniško postajo, da ne bo sitnih reklamacij, ki povzročajo družbi samo zamudo in nepotrebnih stroškov. Vsem č. gg. poverjenikom, ki

prejmejo po železnici po več zabojev, uljudno naznanjamo, da se nahaja zapisnik udov vedno v zaboju z najnižjo številko.

Vsakemu zavoju so tudi priložene vpisovalne pole Družbe sv. Mohorja za prihodnje leto.

Potrdilne listke bomo za naprej pošiljali le onim č. gg. poverjenikom, ki jih izrecno zahtevajo.

Stroške, katere so imeli č. gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti.

One č. gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora.

Družba sv. Mohorja se letos še posebej uljudno obrača na vse č. gg. poverjenike z iskreno prošnjo, da z nabiranjem udov in denarja za prihodnje leto pričnejo takoj pri oddaji letošnjih knjig in nabrano udnino takoj pošljejo po priloženi položnici.

Ker je družbena tiskarna z natiskom knjig za prihodnje leto že pričela in mora potrebni papir in druge potrebščine pri prejemu takoj v gotovini plačati, zato vse velečastite gospode poverjenike in ude lepo prosimo, da naši nujni prošnji z ozirom na sedanje izredne razmere gotovo ugodijo.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Dnevne novice in dopisi.

Število učencev na celovski gimnaziji.

Prvi razred ima tri oddelke, v prvem je 38 učencev, v drugem 42 in v tretjem 37. Drugi, tretji, četrti, peti, šesti in sedmi imajo po dva oddelka; v osmem razredu je 30 učencev. Vseh učencev je 578 in vrh tega še 6 privatistov in 5 učenk.

Drobne vesti. Češki listi poročajo, da je bilo pri mobilizaciji poklicanih pod orožje 2615 čeških in 1757 nemških učiteljev s Češkega. — »Marburger Ztg.« poroča, da je od začetka vojne prestopilo k protestantizmu okoli 100 oseb v mestu. — »Bosnische Post« poroča iz Dubrovnika, da se francosko brodovje skoro vsako nedeljo prikaže pred Dubrovnikom. — Sin grofa Berchtolda je kot prostovoljec vstopil kot novinec v 6. dragonski polk. — Umrl je bivši češki minister Anton vitez pl. Randa. — V Gradec je prišel s severnega bojišča od trena odpuščen konjar Ivan Baraduzki, ki je zbolel na koleri. — Na smrt na vislicah je bil dne 7. t. m. obsojen pred celjskim okrožnim sodiščem 22 let stari Martin Radič iz Dovškega, ker je dne 19. julija t. l. umoril svojega očeta.

Izpred deželnoobrambnega sodišča. Iz Gradca se poroča: Izpuščeni so: Franc Škof, kaplan v Kamnici, Miroslav Volčič, župnik v Breznu, Ivan Hlebič, posestnik pri Sv. Križu nad Mariborom, nadučitelj Jakob Kopic od Sv. Lenarta v Slov. goricah, organist Jakob Cafuta v Kamnici, poštni uradnik Fr. Zmazek, A Vaupotič in J. Siebenreich, nadučitelj Franc Krajnc, Anton Novčan, pisatelj v Celju, Andrej Bračič, župnik v Lembahu, Ivan Razboršek, kaplan v Jarenini in četrtošolec Ludovik Stancer v Jarenini. Oproščen je bil posestnik Jožef Košan.

Slovesno odlikovanje. V stari domobranski vojašnici v Celovcu je bil dne 10. t. m. odlikovan narednik domačega pešpolka št. 7. Janez Ebner, ki se je v bitki dne 26. avgusta v Galiciji odlikoval. Odlikovan je bil za posebno hrabrost z zlato kolajno za hrabrost. Z bojnega polja se je vrnil bolan. Ob tej lepi slovesnosti je imel gospod podpolkovnik Hübner lep patriotičen nagovor, ki ga je končal s trikratnim »Živio!« na presvetlega cesarja, na kar je pripel g. naredniku odlikovanje na prsa.

Naši odlikovani junaki. Zlata hrabrostna kolajna je bila podeljena korporalu štajerskega havbičnega polka Štefanu Močniku, ker se je večkrat odlikoval. Obenem je bil imenovan za ognjičarja. — S srebrno kolajno za hrabrost je bil odlikovan g. dr.

Franc Pavlin, rezervni kadet 7. topničarskega polka iz Ljubljane. Srebrno svetinjo II. razreda za hrabrost je dobil pri 27. domobranskem polku kranjski rojak Ignacij Lampe.

Labud. (Izbiranje črnovojnikov) za okrajno glavarstvo Volšperk, — kateremu je podrejeno tudi par slovenskih občin — se je vršilo v Celovcu v dvorani gostilne »Kärntnerhof« od 9. do všteti 13. t. m. Izmed 868 fantov je bilo potrjenih 545, to je 63%.

Št. Lenart pri Sedmih studencih. (Procesija za zmago) smo imeli spet v nedeljo, dne 11. t. m., k Naši Gospi. Udeležba je bila obilna. Med procesijo so blagoslovili dekanijski svetovalec č. g. mestni župnik na Peravi Jurij Trunk lepo popravljen kapelico, ki jo je pustil prenoviti g. veleposestnik Alojzij Bergmann. Pred blagosloavljanjem so imeli č. g. Trunk lep nagovor, v katerem je razložil pomen takih kapelic na poljih. Hvala prisrčna vsem! — Krasen cvet je poglalo pri vrlemu posestniku p. d. Avguštinu v Korpičah eno jabolko. Gotovo nekaj izvanrednega ob tem času. — Pri naboru je bilo 19 fantov iz naše fare, vzeli so jih pa pet.

Naši padli junaki. Na južnem bojišču je umrl na zadobljenih ranah namestnik državnega pravdnika dr. Franc Pompe. Dr. Pompe je bil štajerski rojak in je gimnazijske študije dovršil v Celju. Pred mobilizacijo je bil imenovan za namestnika državnega pravdnika v Ljubljani. Zapušča soprogo, rojeno Miklavčevo iz Celja, in štiri male otroke. Pokojni je bil odličen jurist in zaveden Slovenec. — Pri Grodeku je padel nadporočnik 87. pešpolka Ferdo Praprotnik, iz znane narodne rodbine.

Dnevnine za ranjence, ki se nahajajo na dopustu. Vojno ministrstvo je v sporazumu z avstrijskim in ogrskim deželnoobrambnim ministrstvom odredilo, da dobé oni vojaki, ki so (kot rekonvalescenti) odpuščeni v privatno oskrbo za dobo svojega dopusta mesto vseh drugih pristojbin **dnevnino 2 kron.** To dnevno je izplačati vojakom, ki nimajo daljšega dopusta kakor 4 tedne za celi dopust naprej, ako pa traja dopust več kakor 4 tedne se naj izplača dnevno za prvih 28 dni vnaprej, za ostali čas pa za vsaki mesec nazaj. Za dnevno, ki se izplačuje anticipando (torej za prvih 28 dni) se je obrniti na poveljstvo one bolnišnice, ki je izstavila dopustnico. Glede dnevnine, ki se izplačuje naknadno (torej za dobo po preteku prvih 4 tednov dopusta) se je obrniti na poveljstvo onega nadomestnega zbora, pri katerem se morajo na dopustu se nahajajoči ranjenci (in bolniki) po preteku svojega dopusta javiti.

Izbiranje črnovojnikov. Pri izbiranju črnovojnikov je bilo v Celovcu za črnovojniško službo potrjenih od 7. do 13. t. m. od 244 iz okrajev Rožek in Podkloster 118, od 259 iz okrajev Trbiž in Paternica 153, od 200 iz okrajev Dobrlavas in Velikovec 138, od 390 iz drugega dela sodnega okraja Beljak 270, od 505 iz političnega okraja celovška okolica 299, od 159 iz drugega dela sodnega okraja Velikovec 109, od 182 iz sodnega okraja Borovlje 112 in od 105 iz sodnega okraja Volšperk (3. del) 72.

Novi vojni kurati. Kot vojni kurat je vpoklican na srbsko bojišče g. dr. Anton Jehart, nemški pridigar v Celju, vpoklican je tudi g. Josip Pinter, mestni kaplan v Celju. Na severno bojišče pa je odpotoval Franc Kren, kaplan pri Mariji Snežni na Velki.

Vojni nadkurat g. msgr. Rafko Kozák se je povrnil bolan s severnega bojišča.

Premembe v generaliteti. General kavalrije Artur baron Giesl pl. Gieslingen, poveljnik 8. zbora, je šel na dopust s čakalnimi prejemki. Iz zdravstvenih ozirov je bil odpoklican s svojega mesta armadni poveljnik vitez pl. A u f f e n b e r g; general kavalrije Deziderij K o l o s s v a r y de Kolosvar, poveljnik 11. zbora, je bil iz ozirov na njegovo zdravje na lastno prošnjo odpoklican s svojega mesta. Za poveljnika 11. zbora je imenovan fml. Štefan Ljubičič, ki je ob enem postal feldcajgmajster. Za poveljnika tretje armade je imenovan general infanterije Svetozar B o r o e v i č pl. Bojna. Na lastno prošnjo sta bila odpoklicana s svojih mest general infanterije Oton Meisner,

poveljnik 7. zboru in fml. Friderik vitez Gerstenberger, poveljnik 27. divizije. Za poveljnika 8. zboru je imenovan fml. Viktor pl. Scheuchenstuel. Za poveljnika 6. zboru pa fml. Artur pl. Arz. V pokoj je šel trdnjavski poveljnik v Sarajevu fml. Albert pl. Dietrich. Poveljnik 7. zboru je postal general infanterije Andrej Fail-Griessler, poveljnik 17. zboru pa general infanterije Karel Kritek.

G. dr. Marko Stajanko, odvetnik v Ljutomeru, ni ranjen, kakor se je glasilo prvotno poročilo iz Ljutomera.

Pogreša se nadporočnik pp. 7. (7. kompanija, 2. bataljon) Rudolf Žarli. Neki njegov tovariš poroča, da je padel 26. avgusta. To sporočilo pa dosedaj še ni uradno potrjeno. Kdor kaj vé, naj blagohotno sporoči cesarskemu svetniku Rudolfu Žarli v Gorico, ulica Gaspere Gozzi št. 8.

General Schemua odlikovan. General pehote, Blaž Schemua, ki je zmagovito vodil svoj armadni zbor, je dobil red železne krone I. razreda. Odlikovani je doma iz gorijske županije pri Bledu na Kranjskem.

V ruskem ujetništvu sta dr. Fran Stelé in Janko Bedenk iz Kranja. Nadporočnik Bedenk je ležal ranjen v Lvovu; ko so zasedli mesto Rusi so ga poslali v Moskvo.

Najnovejša poročila.

RUSI PORAZENI PRI SCHIRWINDTU. — LYCK IN BIALLA V NEMŠKIH ROKAH. — NEMCI ZOPET UJELI 11.000 RUSOV IN ZAPLENILI 51 RUSKIH TOPOV. — BOJI V GALICIJI. — TORONYJA V NAŠIH ROKAH. — RUSI SE UMIKAJO NA 900 km DOLGI ČRTI.

Berolin, 14. oktobra. (Kor. ur.) Wolf-fov urad poroča: Veliki glavni stan 14. oktobra opoldne. Na vzhodnem bojišču so bili Rusi v bojih pri Schirwindtu poraženi ter so izgubili 3000 ujetnikov, 26 topov in 12 strojnih pušk.

Lyck je zopet v naši posesti. Bialo je sovražnik zapustil. Dalje proti jugu so bile ruske prednje čete vržene nazaj proti Varšavi ter so izgubili Rusi 8000 ujetnikov in 25 topov.

Dunaj, 14. oktobra. (Kor. ur.) Uradno se naznanja: Na črti Sary Sambor-Medyka ima sovražnik utrjene postojanke. Naše čete napadajo. Ti boji dobivajo vedno večji obseg.

V Karpatih smo po štiridnevnih bojih zavzeli Tornayo in preganjali Ruse proti Wyszkowu. Manjši uspešni boji z umikajočimi se sovražnimi oddelki so se vršili tudi v dolini Visso. — Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

RUSI ZAPUŠČAJO LVOV.

Poročilih, ki dohajajo z Dunaja, kažejo vsa znamenja, da bodo čez nekaj dni Rusi zapustili popolnoma Lvov. Obupen strateški položaj Rusov pri Varšavi in v Galiciji je vzrok, da izpraznjujejo Rusi že nekaj dni Lvov.

900 km DOLGA BOJNA ČRTA NA RUSKEM BOJIŠČU.

Avstrijsko-nemško-ruska bojna črta se vleče od Schirwindta čez Suwalki proti trdnjavi Ossowiec, od tu proti Mlavi blizu vzhodnoprusko-poljske meje. Od Varšave gre bojna črta ob Visli do Sandomira, od tu ob reki San do Przemysla, nadalje nekoliko vzhodno proti Samboru in nato proti jugu do Turke. Ta bojna črta je dolga 900 km. Na vsej tej dolgi črti se Rusi umikajo.

NEMCI PREGANJAJO BEŽEČO BELGIJSKO ARMADO. — NEMCI ZASEDLI LILLE. — REIMŠKA KATEDRALA ZNOVA V NEVARNOSTI.

Berolin, 14. oktobra. (Kor. ur.) Wolf-fov urad poroča: Veliki glavni stan, dne 14. oktobra opoldne: Od Genta se sovražnik, med drugim del antverpenske posadke, hitro umika proti zapadu k obali. Naše čete slede. Lille je v naših rokah; ujeli smo ondi 4500 sovražnikov. Mestne oblasti so mesto nasproti nemškim četam proglasile za odprto mesto. Kljub temu je nasprotnik pri svojih obkoljevalnih poizkusih iz Dünkirchna porinil tjakaj svoje sile z nalogom, da se

drže do prihoda obkoljevalne armade. Te seveda ni bilo in naravna posledica je bila, da je brezkoristno branjeno mesto trpelo škodo, ko so je osvojile naše čete. — Z armadne fronte ni nič novega. — Tesno ob reimški katedrali sta postavljeni dve težki francoski bateriji. Opaziti je bilo tudi svetlobne signale, ki so se dajali z enega katedralnih stolpov. Razume se samo po sebi, da se vse, našim četam škodljive sovražnikove odredbe in bojna sredstva pobijajo brez ozira na obvarovanje katedrale. Francozi so tedaj, kakor prej, tudi sedaj sami krivi, ako bo njim tako draga stavba tudi v naprej trpela škodo kot vojna žrtev.

BELGIJSKO - ANGLEŠKE ČETE UNIČENE?

Berolin, 14. oktobra. Po poročilih iz Nizozemske pripovedujejo begunci, da so Nemci angleško-belgijske čete pri Lokernu skoro popolnoma uničili. Ostanki čet so bežali proti Ostende, kamor so med tem, kakor smo že poročali, že prišle nemške prve čete.

BELFORT PRED OBLEGOVANJEM.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Turina: V Belfortu so zaprte vse trgovine in tvornice. Z največjo naglico grade dovozne kanale, s katerimi bodo dovažali vodo zunanjim utrdbam in poplavljalni ozemlje. Vse zunanje utrdbe ojačujejo. Posadko so izbrali. Ozemlje severno od Belforta je močvirno. Francozi sekajo gozde, da bodo lažje njih baterije streljale.

NEMŠKE ČETE DOHITELE BELGIJSKO-ANGLEŠKE ČETE PRI BRÜGGE.

Rotterdam. »Rotterdamsche Curant« poroča iz Sas van Gent: Belgijsko-angleške čete, ki so odkorakale iz Genta proti Brügge, so nemške čete zasledovale in 13. oktobra zvečer dohitele.

BOJI MED BRÜGGE IN OSTENDE.

Berolin, 14. oktobra. Iz Rotterdama poročajo, da se nemške prve čete bojujejo med Brügge in Ostende.

Darovi

poslani Slov. komiteju v Celovcu.

Zbirka Slov. kat. izobraževalnega društva v Pliberku po dekanijskem uradu:

Aplen Marija, 40 vin.; Černic Marija, 40 vin.; Breznik Marija, 1 K; Kužnik Urban, 40 vin.; Milač Frančiška, 40 vin.; Milačevi, 40 vin.; Šercer Jakob, 1 K; Hrastovi, 1 K 20 vin.; Florjan Mlinar, 1 K 20 vin.; Helena Kristan, 1 K 40 vin.; Marica Dretnak, 10 vin.; Lucija Valentar, 40 vin.; Andrej Apovnik, 1 K; Janez Wetzl, 50 vin.; Micka Kos, 40 vin.; Ivanka Petjak, 20 vin.; Štaudahar, 2 K; Neimenovana, 40 vin.; Marija Prilaznik, 1 K; Neimenovana, 20 vin.; Anton Hudobnig, 1 K; Ivana Zwölf, 20 vin.; Josipina Pukl, 40 vin.; Neimenovana, 20 vin.; Neimenovana, 3 K; Neimenovana, 5 K; Neža Peter, 40 vin.; Neimenovana, 1 K; Klokari, 2 K; Piko, 2 K; Marija Opetnik, 60 vin.; Anton Feunig, 2 K; Neimenovana, 40 vin.; Pintar, 20 vin.; Neimenovan, 22 vin.; Neimenovana, 1 K 40 vin.; Janez Žipel, 40 vin.; Ivana Messner, 40 vin.; Ignacij Trehtar, 1 K; Barbara Trehtar, 1 K; Luka Mesner, 1 K; Neža Visočnik, 40 vin.; Peter Sumnič, 1 K; Alojzij Zahn, 40 vin.; Kanauf, 1 K; Vid Jamer, 20 vin.; Komprat, 30 vin.; Postertnik, 1 K; Matevž, 20 vin.; Radar, 60 vin.; Brežnik, 40 vin.; Terezija Krempel, 30 vin.; Neža Stromig, 1 K 8 vin.; Gregor Trampuš, 1 K; Jera Mesner, 20 vin.; Neimenovan, 50 vin.; Greg. Opetnik, 40 vin.; Ana Ažnoch, 26 vin.; Katarina Trunk, 20 vin.; Liza Raderu, 40 vin.; Pavel Kuschnig, 1 K; Valentin Kar, 3 K; Matschek M., 1 K; Matschek Mihael, 1 K; Terezija Žipel, 1 K; Neimenovana, 40 vin.; Neimenovana, 1 K 80 vin.; Ivan Randeu, 1 K 44 vin.; Horubök Janez, 5 K; Kandut Ciril, 3 K; Marija Posterpnik, 1 K; Pavel Podrečnik, 2 K; Marija Podrečnik, 1 K; Jerca Podrečnik, 1 K; Ivan Podzičnik, 1 K; Simon Dlost, 1 K 60 vin.; Marija Kočan, 40 vi.; Antonija Kočan, 60 vin.; Terezija Perše, 60 vin.; Florijan Močilnik, 1 K; Anton Baštej, 40 vin.; Matija Krof, 90 vin.; Barbara Krof, 50 vin.; Marjeta Krof, 40 vin.; Terezija

Stupca, 40 vin.; Matija Sdoutz, 2 K; Terezija Srieny, 1 K; Lona Rožman, 40 vin.; Lona Skuk, 5 K; Franc Rišner, 40 vin.; Marija Skuk, 1 K; Barbara Božič, 20 vin.; Katarina Rožman, 1 K; Ottilija Hainc, 1 K; Jurij Halej, 20 vin.; Jožefa Nevart, 10 vin.; Gašper Gradišnik, 40 vin.; Franc Kamšjak, 1 K; Ivan Trobš, 40 vin.; Julijana Buchwald, 80 vin.; Elizabeta Vürfler, 1 K 20 vin.; Družina Gulakova, 3 K 20 vin.; Martin Štefan, 20 vin.; Franc Srebre, 20 vin.; Jurij Potočnik, 90 vin.; Marija Buchwald, 1 K; Hober Katarina, 10 vin.; Jurij Halli, 20 vin.; Anton Schelodetz, 20 vin.; Elizabeta Buchwald, 30 vin.; Jurij Ebner, 30 vin.; Andrej Buchwald, 20 vin.; Marija Buchwald, 20 vin.; Jernej Hainc, 1 K; Jozefa Aleschko, 50 vin.; Filip Tomaž, 40 vin.; Luka Skittek, 5 K; Jakob Judlouschnik, 3 K; Ludvik Gerolej, 3 K; Matevž Schelodetz, 40 vin.; Janez Štern, 1 K; Leopold Močilnik, 1 K; Marija Motschilnik, 1 K 10 vin.; Elizabeta Štern, 1 K; Helena Halli, 30 vin.; Jera Halej, 1 K; Družina Častinarjeva, 3 K; Leskovec Katarina, 1 K; Anton Vogl, 1 K; Barbara Vogl, 20 vin.; Helena Barth, 1 K; Andrej Petschnik, 20 vin.; Jožef Wald, 40 vin.; Katarina Delovec, 30 vin.; Matevž Sonjak, 20 vin.; Ana Pleschko, 80 vin.; Pavel Riedl, 90 vin.; Katarina Kralj, 1 K; Staudegger Franc, 1 K; Roza Borovčnik, 30 vin.; Franc Onitsch, 60 vin.; Jožef Onitsch, 1 K; Jurij Maček, 30 vin.; Polhak, 1 K; Neimenovan, 3 K; Kananfovi, 6 K; Karl Obertautsch, 1 K; Lorenc Šumnik, 20 vin.; Neimenovan, 1 K; Neimenovan, 50 vin.; Raunjak Avgust, 50 vin.; Martin Spitz, 20 vin.; Neimenovan, 20 vin.; Osterman Ivan, 40 vin.; Neimenovan, 2 K; Pikalo Marija, 20 vin.; Pikalo Martin, 40 vin.; Helena Garuprat, 1 K; Janez Prosen, 60 vin.; Zmerzlikar, 20 vin.; Janez Peruzzi, 1 K; Oče Božič, 1 K 20 vin.; Luka Božič, 80 vin.; Luka Burjak, 1 K; L. Tschernko, 1 K; Matej Tschernko, 1 K; Peter Snedec, 40 vin.; Weitzer, 1 K; Štefan Marout, 40 vin.; Sojank 1 K; Staudegger Lojze, 40 vin.; Avgust Valentar, 40 vin.; Ana Podbregar, 40 vin.

Kupujte le vžigalice: U korist obmejnim Slovincem!

Uzgojišče za deklice (internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem

se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprejmejo se deklice, ki želijo obiskovati v hiši se nahajajočo **štirirazredno ljudsko šolo**; potem večja vsaj 16 let stara dekleta, ki dobivajo popolnega pouka in navodila v vseh za **gospodinjstvo** potrebnih stvarih. — Na svoji 1/4 ure od „Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo čč. šolske sestre tudi nekaj **dečkov**, ki želijo obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo. Šolsko leto se prične dne **5. novembra 1914.** Plačilo 26 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

Kljub vojski oddajam ostanke!

Za oddati je približno:

15.000 m flanel. ostankov

I. kakovosti, barvodržnih, porabnih za perilo za gospode in dame

meter à 40 vin.

Ostanki so zajamčeno brez napake, 3—10 metrov dolgi. Najmanjše naročilo **30 metrov po poštnem povzetju.** Od vseh mojih izdelkov pošiljam na zahtevo zbirko vzorcev brezplačno, od ostankov pa ne pošiljam vzorcev.

S. STEIN

tkalnica platna in pisanega blaga
NACHOD (ČEŠKO).

Slovensko čebelarstvo društvo za Koroško.

Vabilo na občni zbor

ki se vrši

na semenjsko nedeljo, dne 25. oktobra 1914
ob 2. uri popoldne v mali dvorani hotela
»Trabesinger« v Celovcu.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev rednega občnega zbora;
2. poročilo predsednika, tajnika in blagajnika;
3. sklepanje radi zavarovanja čebel: a) proti požaru; b) proti tatvini in poškodbi ob priliki tatvine in c) proti nezgodam;
4. volitev odbora;
5. razni predlogi in nasveti;
6. (morebitno) čebelarstvo strokovno predavanje.

Pripombe: 1. Opozarja se na važnost tretje točke ter se prosi, da si prebere vsakdo tozadevni članek podpisanega, ki se nahaja v 8. številki »Čebelarja«.

2. Predlogi se naj blagovolijo poslati na naslov: Josip Jekl, p. Galicija na Koroškem.

3. Če bi udeležba ne bila zadostna, se vrši občni zbor pol ure pozneje ob vsakem številu.

Josip Jekl, t. č. predsednik.

Absolutno zjamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna bela mašna vina, letnik 1912 po 56—60 K, letnik 1913 po 40—45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, »Zelen« po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po K 2.30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Sirup s sidrom Sarsaparillae
compos.

Zdravilo za čiščenje krvi. Steklenica K 3.60 in 7.50.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom
Bolečine odpravljajoče mazilo
pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd. —
Steklenica K —80, 1.40 in 2.—.

ŽVEPLENO MAZILLO S SIDROM

lajša srbenje pri lišajih itd. — Lonček K 1.—

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v
Dr. Richterjevi lekarni „Pri zlatem levu“
Praga I, Elizabetina cesta 5.

Somišljeniki — zahtevajte
v gostilnah — računske list-
ke »Slovenske Straže«! Na-
ročajte se v pisarni »Sloven-
ske Straže« v Ljubljani.

Slovenci, podpirajte »Mir« z inseriranjem!

Mohorjani! Ob sprejemu družbe-
nih knjig darujte po
desetinki »Slovenski Straži«!!

!! Ako še niste, !!
pošljite naročnino! !!

ZASTONJ

dobi vsakdo 2 para močnih ženskih ali moških nogavic,
3 lepe žepne robce, 1 volneno ruto za na glavo ali moški
klobuk, kdor naroči: 4 1/2 m finega volnenega zimskega
blaga za žensko obleko v poljubni barvi za: K 9.50 ali v
boljši kakovosti za K 12.50

SAMO v Prvi gorenjski razpošiljalnici IVAN SAVNIK, Kranj št. 162.

Za neugajajoče se vrne denar ali zamenja!

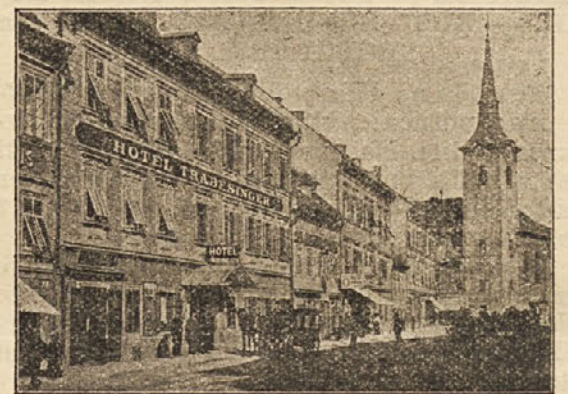
Za neugajajoče se vrne denar ali zamenja!

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

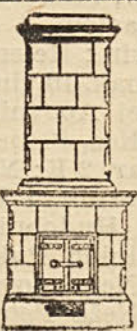
Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikooška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabe-
singer se vljudno priporoča vsem ve-
lecejenim slovenskim in slovanskim
gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za
več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se
dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni;
nudi se izborna kuhinja in zjamčeno
pristna in dobra vina iz Slovenskih
goric. Gostom-abstinentom se postreza
z raznimi brezalkoholnimi pijačami. Na
razpolago je tudi kegljišče poleg senčna-
tega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V ho-
telu Trabesinger dobite vsak dan, po-
sebnost pa ob sredah zvečer, prijetno
slovensko družbo. Slovenski potniki in
rodoljubi, slovenski romarji, ustavljajte
se samo v edini slovenski gostilni »Hotel
Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno
dobro postreženi. — Za mnogobrojen obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

J. WIESAUER

lončar v Celovcu

Živinski trg št. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

in razno moderno blago za moške in ženske obleke
razpošilja po najnižjih cenah
Jugoslovanska razpošiljalna

R. STERMECKI v Celju 308, Štajersko.

Pišite po glavni ilustr. cenik čez več tisoč stvari, kateri se
vsakemu pošlje zastonj. Pri naročilih iz Srbije, Bolgarije,
Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica K 8,000.000.

Rezervni fondi okroglo K 1,000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 %

od dneva vloge
do dneva vzlaga.
Kontni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje sročke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spletu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od **4 %** naprej.